

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3708/2022
09.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Влаховић адвокат из..., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција, Казнено-поправни завод у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 541/21 од 04.11.2021. године, у седници одржаној 09.02.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 541/21 од 04.11.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужене и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1 3917/19 од 09.11.2020. године.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 193.203,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3917/19 од 09.11.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада за период од новембра 2013. до марта 2015. године исплати појединачно опредељене месечне износе са законском затезном каматом почев од дана доспелости до исплате, у висини од датума ближе означеног у садржини тог става. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 138.843,19 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 541/21 од 04.11.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 3917/19 од 09.11.2020. године у ставу првом изреке и одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде трошкова превоза за долазак на рад и одлазак са рада исплати за период од новембра 2013. до марта 2015. године појединачно опредељене месечне износе са законском затезном каматом почев од дана доспелости до исплате, у висини и од датума ближе означеног у садржини тог става, као неоснован. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1

3917/19 од 19.11.2020. године и одбијен захтев за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 138.143,19 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење до исплате, а обавезан тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 6.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој на име трошкова жалбеног поступка исплати износ од 18.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је запослен код тужене на неодређено време у Министарству правде у Управи за извршење кривичних санкција Казнено поправног завода у Београду, на радном месту на пословима обезбеђења завода и има звање ... почев од 20.12.2011. године. Тужиоцу су трошкови превоза за долазак и одлазак са рада уредно исплаћивани почев од априла 2015. године, али му у периоду од новембра 2013. закључно са мартом 2015. године трошкови превоза нису исплаћивани иако је тужилац радио и подносио писмене захтеве свом вођи смене. Према налазу и мишљењу вештака економске струке утврђени износ неисплаћене накнаде трошкова за превоз за долазак и одлазак са посла за тужиоца у назначеном периоду је у укупном износу од 524.118,95 динара са датумима доспелости. Тужилац је путовао из места пребивалишта ... код ... за Београд и враћао се након завршеног посла. Није имао редован превоз па се сналазио за превоз. Вештак економске струке висину трошкова за превоз тужиоца је обрачунао по принципу цене месечне аутобуске карте.

При овако утврђеном чињеничном стању, полазећи од одредбе члана 37. Закона о платама државних службеника и намештеника, чл. 2. и 3. Уредбе о накнади трошкова и отпремнине државних службеника и намештеника првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиоца основан с обзиром да се тужилац обраћао туженој подношењем писмених захтева за исплату трошкова а што није дало резултат при чему није спорно да је обављао рад у спорном периоду и да је на посао долазио од места пребивалишта до Београда. У назначеном периоду није мењао пребивалиште па је првостепени суд усвојио тужбени захтев.

Другостепени суд није прихватио овакву правну аргументацију првостепеног суда налазећи да је одредбом члана 140. став 1. Закона о државним службеницима прописано да о правима и дужностима државних службеника одлучује руководилац решењем ако овим и другим законом и другим прописом није друкчије одређено. Према члану 16. став 1. истог закона државни службеник има право жалбе на решење којим се одлучује о његовим правима и дужностима ако жалба тим законом није

изричито искључена. Одредбом члана 142. став 1. Закона о државним службеницима прописано је да Жалбена комисија одлучује о жалбама државних службеника на решење којима се у управном поступку одлучује о њиховим правима и о дужностима и о жалбама учесника интерног јавног конкурса. Према члану 143. став 1. истог закона Жалбена комисија је дужна да одлучи о жалби у року од 30 дана од дана њеног пријема, а према ставу 3. истог члана против одлуке Жалбене комисије може да се покрене управни спор. Тужилац није испоштовао поступак из члана 140. Закона о државним службеницима. То подразумева да је запослени поднео захтев за остваривање права из тог основа, да је о том захтеву надлежан орган донео одлуку или пропустио да то учини, да је запослени који се нашао у тој ситуацији искористио право на жалбу Жалбеној комисији, да је о жалби одлучено, односно да је од стране надлежног органа пропуштено да донесе другостепену одлуку и да остварује судску заштиту пред надлежним судом за поништај одлуке којим је негативно одлучено о његовом захтеву. Како тужилац није испоштовао поступак прописан чл. 140-143. Закона о државним службеницима, нема право на накнаду трошкова за одлазак на рад и одлазак са рада па је првостепена пресуда преиначена и одбијен тужбени захтев.

По оцени Врховног касационог суда овакав став другостепеног суда није прихватљив. Ово из разлога што је чланом 37. став 1. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, бр. 62/06... 99/10) предвиђено да државни службеник између осталог има право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада. Тужилац је државни службеник и о његовом праву се одлучује сходно цитираном закону. Ставом 2. истог члана прописано је да се услови за накнаду трошкова, њихова висина и начин на који се остварују прописују Уредбом Владе.

Уредба Владе која регулише ову материју је Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“, број 98/07, пречишћен текст), којом је у члану 2. став 1. тачка 1. прописано да државном службенику и намештенику накнађују се трошкови превоза за долазак на рад и одлазак са рада, а чланом 3. ове Уредбе прописано је да државном службенику и намештенику накнађују се трошкови превоза за долазак на рад и за одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском саобраћају. Неспорно је међу странкама да тужилац није имао редовну аутобуску линију у спорном периоду и да је путовао својим колима.

Погрешан је закључак нижестепених судова да неподношење захтева тужиоца туженој за накнаду трошкова превоза истога лишава права у овом поступку. Ово из разлога што се овде ради о накнади штете па тужилац има право независно од тога да ли се обраћао туженој за накнаду трошкова превоза који му нису исплаћени, да исте потражује у судском поступку. Обраћање туженој за накнаду трошкова поступка није услов за остваривање права у судском поступку. Тужена је зато у обавези да тужиоцу накнади трошкове које је имао за долазак на рад и за одлазак са рада. Право запосленог на трошкове превоза засновано је непосредно на закону и подзаконском акту, а да ли ће руководиоци органа да о том праву одлучују посебним решењем за сваког запосленог појединачно и да ли је против тог решења изјављивана жалба, није од утицаја на обавезу накнаде трошкова превоза. Имајући у виду да је тужена својим незаконитим радом (неисплаћивањем трошкова превоза у одређеном периоду) тужиоцу

проузроковала штету, у обавези је да ову штету накнади на основу чл. 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима. С друге стране, висина трошкова превоза је утврђена путем вештачења у првостепеном поступку што је међу странкама неспорно.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлука о трошковима ревизијског поступка донета је сходно члану 165. став 2. ЗПП, при чему су тужиоцу признати следећи трошкови: на име стручног састава ревизије 18.000,00 динара, на име таксе за ревизију 69.082,00 динара, на име таксе за одлуку по ревизији 103.623,00 динара, укупно 193.203,00 динара, све сходно АТ и ТТ, па је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић